

STORE FORVENTNINGER

Beskrivelse

I denne aktiviteten skal elevene idémyldre for å forstå de ulike forventningene og kravene til jenter og gutter i dagens samfunn. Den gir elevene mulighet til å utforske begreper om likestilling.

Anbefalt aldersgruppe, gruppestørrelse og tidsbruk

- Alder: 13-18 år
- Antall: 15-30
- Tidsbruk: 90 minutter

Mål

- Lære å gjenkjenne samfunnets ulike forventninger til jenter og gutter.
- Undersøke og diskutere kjønnsforventninger og normer som enkeltpersoner ofte møter.
- Diskutere hvordan kjønnsnormer påvirker menneskers rettigheter

Kompetansemål etter 10. trinn:

- Samf.fag: reflektere over korleis identitet, sjølvbilette og eigne grenser blir utvikla og utfordra i ulike fellesskap, og presentere forslag til korleis ein kan handtere påverknad og uønskete hendingar
- Naturfag: drøfte spørsmål knyttet til seksuell og reproduktiv helse
- KRLE: gjøre rede for og reflektere over ulike syn på kjønn og seksualitet i kristendom og andre religioner og livssyn

Kompetansemål etter Vgs:

Samfunnskunnskap Vg1/Vg2:
reflektere over utfordringar i samband med grensesetjing og drøfte ulike verdiar, normer og lover som gjeld kjønn, seksualitet og kropp

Forberedelse

Skriv ordene under som overskrift på seks ulike flippoverark, ett ord per ark.

- Skole
- Familie
- Venner
- Samfunn
- Kjæreste
- Sosiale media

Del hvert ark i to kolonner:

- Den ene kolonnen skal ha tittelen 'gutter / unge menn'
- Den andre kolonnen skal ha tittelen 'jenter / unge kvinner'

Materiell

- Seks ark med flippoverpapir
- En stor vegg
- Tape
- En tusj/penn til hver deltaker

Gjennomføring

- Tenk over**
- Vær sikker på at du setter av nok tid til samtale og felles refleksjon i etterkant av øvelsen. Uten en avsluttende del som innebærer å tenke kritisk rundt normer, kan øvelsen bidra til å underbygge forventninger og kjønnsstereotyper heller enn å motvirke dem.
 - Vær oppmerksom på at denne øvelsen med vilje er basert på binære kjønnsnormer, men sannsynligvis vil den utløse diskusjon og spørsmål knyttet til ulike kjønnsidentiteter. Hvis du mener det er viktig å utfordre binære kjønnsnormer i aktiviteten, kan du legge til et ekstra felt på flippoveren for "andre kjønn" i tillegg til "jenter/unge kvinner" og "gutter/unge menn". Da bør noen av spørsmålene i oppsummeringen tilpasses.

- Selv om dette er en klassisk idémyldrings- og diskusjonsaktivitet, kan temaet kjønnsforventninger være kontroversielt. Det finnes mange ulike oppfatninger om forventninger til kjønn. Derfor kan denne aktiviteten føre til uenighet: noen elever kan se kjønnsforventninger som helt rimelige, mens andre kan se dem som undertrykkende og utfordrende. Hvordan forventninger oppfattes kan være knyttet til kulturelle og samfunnsmessige verdier. Dette kan være interessant å ta opp i diskusjonen.

Hoveddel

- Fest flippoverarkene på veggen før aktiviteten starter. Be elevene bruke noen minutter i stillhet til å tenke over hva de tror forventes eller kreves av jenter og gutter i de forskjellige situasjonene/arenaene som er nevnt på plakatene. Deretter skal de skrive ned tankene sine på flippoverarkene i kolonnen som passer.
- Del elevene inn i seks undergrupper og plasser hver gruppe ved hvert sitt ark. Be elevene diskutere situasjonen sin med de andre i gruppen. De kan bruke følgende spørsmål som støtte i diskusjonen:
 - Hvilke forskjeller ser du mellom forventningene og kravene som stilles til jenter, og de forventningene gutter møter?
 - Hvilke av disse forventningene ville du endret?
 - Hvordan tror du dette kan endres? La elevene bruke ca. 20-30 minutter på denne delen av aktiviteten.
- Samle alle elevene og be hver av de seks gruppene gi en kort presentasjon av diskusjonen de har hatt i gruppa. Be de andre elevene om umiddelbare reaksjoner: Hva tenker og føler de om det de har hørt? Er det noe som overrasker dem?
- Etter presentasjonene, gå videre til oppsummering og evaluering, og fortsett diskusjonen om gruppearbeidet med fokus på hvordan man kan utfordre eksisterende kjønnsnormer og forventninger.

Oppsummering

Start med å spørre elevene hvordan de opplevde aktiviteten og om det var noe de syntes var vanskelig. Deretter kan du bruke noen av disse spørsmålene for å lede diskusjonen:

- Hvordan synes du aktiviteten var? Hvordan følte du deg under aktiviteten?
- Var det lett å identifisere kjønnsforventninger i første del av aktiviteten?
- Hvor kommer folks kjønnsforventninger fra? Hvem etablerer dem?
- Er det lett for gutter og jenter/unge menn og unge kvinner å oppfylle disse forventningene? Hva er vanskelig med å oppfylle disse?
- Hvem bidrar til å fremme disse forventningene?
- Hvordan fremmer vi selv disse forventningene, bevisst eller ubevisst?
- Har du noen gang følt deg presset av kjønnsforventninger? Hvordan føltes det? Hvordan reagerte du?

